

(इंग्रजीमध्ये टंकलिखित केलेल्या न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

सर्वोच्च न्यायालय अहवाल

सिसीर कुमार दत्ता

विरुद्ध

पश्चिम बंगाल सरकार

भारतीय संघराज्य - हरकतदार

[मुख्य न्यायमूर्ती पतंजली शास्त्री, न्या. मुखर्जीया, न्या. चंद्र शेखर अय्यर, न्या. विवियन बोस आणि न्या. गुलाम हसन]

अत्यावश्यक पुरवठा (तात्पुरते अधिकार) अनुच्छेद ४- भारतीय संविधान सभेच्या ठरावाद्वारे दि. ३१ मार्च, १९५१ पर्यंत कायद्याची मुदतवाढ - वैधता - संविधान सभेचे अधिकार - भारत (केंद्र सरकार आणि विधिमंडळ) कायदा, १९४६, अनुच्छेद ४, ४-अ - भारत (तात्पुरते संविधान) आदेश, १९४७ - भारतीय संविधान, १९५०, अनुच्छेद ३७२, ३७९ (१), ३९४.

अत्यावश्यक पुरवठा (तात्पुरते अधिकार) कायदा, १९४६, हा एक तात्पुरता कायदा, ज्याची पहिली मुदत संपल्यानंतर वेळोवेळी एका वर्षासाठी वाढवली जात होती, त्याची मुदत संविधान सभेने (विधिमंडळ) दि. २० डिसेंबर १९४९ रोजी झालेल्या बैठकीत संमत केलेल्या ठरावाद्वारे दि. ३१ मार्च, १९५० पासून ३१ मार्च, १९५१ पर्यंत वाढवण्यात आली. दि. २४

ऑक्टोबर १९५० रोजी या कायद्यांतर्गत केलेल्या गुन्ह्यासाठी दोषी ठरवण्यात आलेल्या अपीलकर्त्याने असा युक्तिवाद केला की संविधानाच्या अनुच्छेद ३७९ (१) च्या तरतुदी लक्षात घेऊन संविधान सभेला या कायद्याचा विस्तार करण्याचा कोणताही अधिकार नाही आणि कोणत्याही परिस्थितीत या कायद्याचा कालावधी दि. २६ जानेवारी १९५० च्या पुढे वाढवण्याचा कोणताही अधिकार नाही.

संविधान सभा दि. २६ जानेवारी, १९५० पर्यंत अस्तित्वात राहणार असल्याने, अनुच्छेद ३७९ (१) अन्वये तात्पुरते संसद दि. २६ नोव्हेंबर, १९४९ पासून काम करण्याचा हेतू होता, दि. २६ जानेवारी, १९५० पासून नाही, असे गृहीत धरून, भारत (तात्पुरते संविधान) आदेश, १९४७ द्वारे स्वीकारलेल्या ब्रिटीश संसदेच्या भारत (केंद्र सरकार आणि विधिमंडळ) कायदा, १९४६ द्वारे नियुक्त संस्था म्हणून त्याला दिलेला अधिकार दि. २० डिसेंबर, १९४९ रोजी वैधपणे लागू केला जाऊ शकतो आणि त्या तारखेला ठराव मंजूर करताना त्याचा वापर केला जाऊ शकतो. तात्पुरती संसद ही नमूद केलेल्या कालावधीच्या विस्ताराला मान्यता देण्याच्या विशेष अधिकाराचा वापर करण्यासाठी अधिकृत संस्था नव्हती. भारत कायद्याच्या कलम ४ प्रमाणे ते संविधानाने तात्पुरत्या संसदेला दिलेल्या अधिकारांपैकी एक नव्हते, किंवा दि. २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी तात्पुरते संसद अस्तित्वात आणणे, असे गृहीत धरून, संविधान सभेने अर्थानुसार केलेली इतर तरतूद असे मानले जाऊ शकत नाही भारत कायद्याच्या कलम ४ नुसार.

पुढे असे म्हटले गेले की, या कायद्याची वैधता दि. २६ जानेवारी, १९५० नंतर वाढवणारा ठराव अवैध नव्हता, कारण तो तात्काळ लागू झाला होता आणि दि. १ एप्रिल, १९५० रोजी नाही,

जेव्हा पूर्वनियोजित मुदतवाढ संपली होती. त्यानुसार हा कायदा त्याच्या ठरावानुसार असलेल्या कालावधीसह संविधानाच्या प्रारंभाच्या अगदी आधी अंमलात असलेला कायदा होता आणि म्हणून अनुच्छेद ३७२ (१) आणि स्पष्टीकरण ३ द्वारे संरक्षित करण्यात आला होता.

फौजदारी अपील न्यायाधिकरण : १९५१ चे प्रकरण क्रमांक २७५. भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद १३२ (१) अन्वये, कलकत्ता उच्च न्यायालयाच्या दि. ११ एप्रिल १९५१ च्या निकाल आणि आदेशावरून (न्या. दास गुप्ता आणि न्या. मुखर्जी) १९५० च्या पी. आर. प्रकरण क्रमांक २१०७/१९५० मधील इलाखा शहर दंडाधिकारी कलकत्ता, ८ व्या न्यायालयाच्या दि. २३ नोव्हेंबर १९५० च्या आदेशातून उद्भवलेल्या फौजदारी पुनर्निरीक्षण प्रकरण क्रमांक १०२८/१९५० मध्ये अपील.

एन. सी. चक्रवर्ती, अपीलकर्त्यासाठी.

बी. सेन उत्तरवादीसाठी.

एम. सी. सीतलवाड, भारताचे महाधिवक्ता (पी. ए. मेहता, त्यांच्यासोबत), हरकतदारांसाठी.

दि. ५ डिसेंबर १९५२, न्यायालयाचा न्यायनिर्णय न्या. बोस यांनी पारीत केला - हे संविधानाच्या अनुच्छेद १३२ (१) अंतर्गत केलेले अपील आहे. कलकत्ता येथील उच्च न्यायालयाने अपील करण्याची परवानगी दिली होती.

अपीलकर्त्याला त्याने दिनांक २४ ऑक्टोबर १९५० रोजी केलेल्या गुन्ह्यासाठी अत्यावश्यक

पुरवठा (तात्पुरते अधिकार) कायदा, १९४६ च्या कलम ७ (१) अन्वये दोषी ठरवण्यात आले होते. ही शिक्षा दोन स्वरूपाची होती : (१) नियंत्रित दरापेक्षा जास्त कापड विकल्याबद्दल आणि (२) रोख रकमेची पावती जारी न केल्याबद्दल. तीन महिन्यांसाठी सश्रम कारावास आणि रु. २०० द्रव्यदंड आणि द्रव्यदंड भरण्यात कसूर केल्यास आणखी तीन महिने. खटला कलकत्ता येथील ८ व्या इलाखा शहर दंडाधिकाऱ्यांसमोर होता, ज्यांनी संक्षिप्त प्रक्रिया स्वीकारली.

उच्च न्यायालयासमोर पुनर्निरीक्षण अर्ज होता परंतु तो फेटाळण्यात आला. त्यानंतर या न्यायालयात याचिका दाखल करण्यासाठी परवानगीसाठी अर्ज दाखल करण्यात आला. मूळ न्यायालयात किंवा उच्च न्यायालयासमोरच्या पुनर्निरीक्षणात न घेतलेल्या मुद्द्यावर, म्हणजे १९४६ चा अत्यावश्यक पुरवठा कायदा, ज्या अंतर्गत अपीलकर्त्याला दोषी ठरवण्यात आले होते, तो दि. २४ ऑक्टोबर १९५० रोजी अंमलात असलेला नव्हता आणि त्यामुळे त्याखाली कोणतीही शिक्षा होऊ शकत नाही, या मुद्द्यावर तो मंजूर करण्यात आला.

या कायद्याच्या वैधतेस जाँयलाल अग्रवाल विरुद्ध सरकार मध्ये आव्हान देण्यात आले होते, परंतु या न्यायालयाने असे म्हटले आहे की हा कायदा दि. ३१ मार्च, १९५० पर्यंत वैध होता, म्हणजे त्या प्रकरणाशी संबंधित तारखेपर्यंत कायद्याचे आयुष्य होते. हा कायदा तात्पुरता कायदा आहे आणि ज्याची पहिली मुदत संपल्यानंतर वेळोवेळी एका वर्षासाठी वाढवली जात होती, हे स्पष्ट करणे आवश्यक आहे. मागील प्रकरणाच्या तारखेची नवीनतम मुदतवाढ दि. ३१ मार्च १९५० पर्यंत होती. त्यामुळे त्या तारखेपर्यंत हा कायदा एक चांगला कायदा होता या

भूमिकेपासून आम्ही सुरुवात करतो.

दि. २० डिसेंबर १९४९ रोजी एका ठरावाद्वारे या कायद्याला दि. ३१ मार्च १९५१ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली. या मुदतवाढीशी आम्ही संबंधित आहोत आणि ज्याला आता आव्हान दिले गेले आहे, असा युक्तिवाद आहे की सदर तारखेला कायद्याचे आयुष्य आणखी एक वर्ष वाढवण्यासाठी सक्षम असे कोणतेही विधिमंडळ अस्तित्वात नव्हते.

ठराव मांडणारी राजपत्र अधिसूचना खालील अटींमध्ये आहे:

"नवी दिल्ली, दि. २२ डिसेंबर, १९४९. क्र. एफ. - ७ डब्ल्यू. एल. (१) ४७ - २० डिसेंबर १९४९ रोजी झालेल्या संविधान सभेच्या (विधिमंडळ) च्या बैठकीत मंजूर करण्यात आलेला पुढील ठराव सामान्य माहितीसाठी याद्वारे प्रकाशित करण्यात आला आहे :

भारत (तात्पुरते संविधान) आदेश, १९४७ द्वारे स्वीकारलेल्या भारत (केंद्र सरकार आणि विधानमंडळ) कायदा, १९४६ च्या कलम ४ मधील तरतुदीनुसार, ही सभा याद्वारे सदर कायद्याच्या कलम २ आणि ३ मध्ये नमूद केलेल्या कालावधीला दि. १ एप्रिल १९५० पासून आणखी बारा महिन्यांच्या कालावधीसाठी मुदतवाढ देण्यास मान्यता देते."

ज्या संस्थेने तो ठराव मंजूर केला, त्या संस्थेला कायद्याचा विस्तार करण्याचा अधिकार होता का, हे पाहावे लागेल.

जॉयलाल आगरवाला विरुद्ध सरकार (१) सन प्रकरणातील निर्णयामुळे हे मान्य केले जाऊ शकते की, संविधान सभेला दि. २५ फेब्रुवारी १९४८ रोजी आणि पुन्हा दि. २३ मार्च १९४९

रोजी आवश्यक पुरवठा कायद्याला प्रत्येकी एका वर्षासाठी दोन वेळा मुदतवाढ देण्याचा अधिकार होता. सबब एकमेव प्रश्न असा आहे की संबंधित तारखेला येथील कोणत्याही संस्थेकडे तो अधिकार कायम राहिला होता का.

नुकतेच संदर्भित केलेले विस्तार खालीलप्रमाणे आणले गेले. संविधान सभेने भारत (केंद्र सरकार आणि विधिमंडळ) कायदा १९४६ च्या कलम ४-अ पासून वरील ठराव मंजूर करण्याचा अधिकार प्राप्त केला. हा ब्रिटीश संसदेचा एक कायदा होता ज्याने मूळतः ब्रिटीश संसदेच्या सभागृहांना कलम ४ द्वारे निश्चित केलेल्या कालावधीच्या विस्तारास ठरावाद्वारे मंजूरी देण्याचा अधिकार दिला होता. नंतर, १९४७ चा भारतीय स्वातंत्र्य कायदा ब्रिटीश संसदेने मंजूर केला आणि त्या कायद्याच्या कलम ९ आणि १९ द्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून गव्हर्नर-जनरलने अनुकूलन आदेशाद्वारे 'संसदेची सभागृहे' या शब्दांसाठी 'अधिराज्य विधिमंडळ' हे शब्द उपवर्गीकृत केले आणि अशा प्रकारे अधिराज्य विधिमंडळाला या संदर्भात संसदेच्या अधिकारांचा वापर करण्यास सक्षम केले. त्याच वेळी, गव्हर्नर-जनरल यांनी १९४६ च्या ब्रिटीश कायद्यात कलम ४-अ, भारत (केंद्र सरकार आणि विधिमंडळ) कायदा, १९४६ मध्ये अनुकूलन करून समाविष्ट केले आणि संविधान सभेला, अधिराज्य विधिमंडळाचे अधिकार प्रदान केले. अशा प्रकारे संविधान विधानसभेला एक ठराव संमत करून कलम ४ मध्ये निश्चित केलेला कालावधी वाढवण्याचा अधिकार मिळाला आणि अत्यावश्यक पुरवठा कायदा १९४६ चे आयुष्य वाढवण्याचा परिणाम झाला, कारण त्या कायद्याच्या कलम १ (३) मध्ये असे म्हटले आहे की, भारत (केंद्र सरकार आणि विधानमंडळ) कायदा १९४६ च्या कलम

४ मध्ये नमूद केलेल्या कालावधीच्या समाप्तीनंतर त्याचा प्रभाव राहणार नाही.

आता कलम ४-अ मध्ये अशी तरतूद आहे की भारतीय स्वातंत्र्य कायदा, १९४७ च्या कलम ८ च्या उपकलम (१) अंतर्गत संविधान सभेने बनवलेल्या कायद्याद्वारे किंवा त्यानुसार इतर अनुकूल तरतूद केली जाईपर्यंत संविधान सभेला ब्रिटिश कायदांतर्गत अधिराज्य विधिमंडळाचे अधिकार असतील.

"कलम ८ च्या उपकलम (१) कडे वळताना आपल्याला असे आढळते की ब्रिटिश संसदेने अधिराज्याच्या संविधानाबाबत तरतूद करण्याच्या उद्देशाने अधिराज्याच्या विधिमंडळाचे सर्व अधिकार संविधान सभेला दिले.

त्या अधिकारांचा वापर करून त्यांनी भारतीय संविधान बनवले, परंतु असे करताना त्यांनी दोन टप्प्यांमध्ये संविधान अस्तित्वात आणण्याचा निर्णय घेतला आणि त्यांनी अनुच्छेद ३९४ आणि त्यात अनुच्छेद ३७९ सह काही इतर लागू करून तसे केले, "एकाच वेळी" लागू झाले पाहिजे - एकाच वेळी म्हणजे दि. २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी -तर उर्वरित अनुच्छेद दि. २६ जानेवारी १९५० रोजीपासून लागू होणार होते.

आता अनुच्छेद ३७९ (१) मध्ये अशी तरतूद करण्यात आली आहे की-

"या संविधानाच्या तरतुदींनुसार संसदेच्या दोन्ही सभागृहांची विधिवत स्थापना होईपर्यंत आणि पहिल्या सत्रासाठी बैठक बोलावल्या जाईपर्यंत, या संविधानाच्या प्रारंभाच्या अगदी आधी भारतीय अधिराज्याची संविधान सभा म्हणून काम करणारी संस्था ही तात्पुरती संसद असेल

आणि या संविधानाच्या तरतुदींद्वारे संसदेला प्रदान केलेल्या सर्व अधिकारांचा आणि सर्व कर्तव्यांचा वापर करेल.”

अपीलकर्त्याच्या वतीने असा युक्तिवाद करण्यात आला की, या अनुच्छेदामुळे संविधान सभा दि. २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी आणि त्यानंतर कायदा बनवणारी संस्था म्हणून अदृश्य झाली आणि त्याची जागा त्या अनुच्छेदाद्वारे संदर्भित तात्पुरत्या संसदेने घेतली आणि दि. २० डिसेंबर १९४९ चा ठराव हा तात्पुरत्या संसदेचा नव्हे तर संविधान सभेचा (विधिमंडळ) ठराव असल्याचे मानले जाते, हा अशा संस्थेचा ठराव आहे ज्याला यापुढे कायदे बनवण्याचा किंवा देशाच्या कायद्यांवर परिणाम करणारा अशा प्रकारचा ठराव मंजूर करण्याचा अधिकार नव्हता.

दुसरीकडे, विद्वान महाधिवक्ता असा युक्तिवाद करतात की संविधान सभा तशाच प्रकारे काम करत राहिली आणि दि. २५ जानेवारी १९५० रोजी मध्यरात्रीच्या शेवटच्या टप्प्यापर्यंत संविधान निर्मिती आणि कायदा निर्मिती या दुहेरी कार्याचा वापर करण्याचा आपला अधिकार कायम ठेवला. पुढच्याच क्षणी, जेव्हा एका नवीन दिवसाने या देशासाठी एका नवीन युगाची सुरुवात केली, तेव्हा संविधान सभा निष्क्रिय झाली आणि तिची जागा भारताच्या तात्पुरत्या संसदेने घेतली.

आपल्याला हा मुद्दा ठरवण्याची गरज नाही, कारण जरी तात्पुरत्या संसदेला दि. २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी कार्य करायचे होते, आणि दि. २६ जानेवारी १९५० पासून नाही, तरी हे स्पष्ट आहे की संविधान सभा 'संविधानाची सुरुवात' होईपर्यंत अस्तित्वात राहणार होती, जी अनुच्छेद ३१४ नुसार दि. २६ जानेवारी १९५० आहे. परिणामी, गव्हर्नर-जनरलने स्वीकारलेल्या इंग्रजी

कायद्याद्वारे नियुक्त केलेल्या संस्थेद्वारे त्याला प्रदान केलेल्या अधिकाराचा दि. २० डिसेंबर १९४९ रोजी वैधपणे वापर केला जाऊ शकला आणि जेव्हा संस्थेने त्या तारखेचा ठराव मंजूर केला तेव्हा त्याचा वापर केला गेला. तात्पुरती संसद ही इंग्रजी कायद्याच्या कलम ४ मध्ये नमूद केलेल्या कालावधीच्या विस्ताराला मान्यता देण्याच्या विशेष अधिकाराचा वापर करण्यासाठी अधिकृत संस्था नव्हती कारण ती 'या संविधानाने संसदेला प्रदान केलेल्या अधिकारांपैकी' एक नव्हती किंवा दि. २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी तात्पुरती संसद अस्तित्वात आणू शकत नव्हती, (असे गृहीत धरले तरी) इंग्रजी कायद्याच्या कलम ४-अ च्या अर्थानुसार संविधान सभेने केलेली "इतर तरतूद" मानली जाईल. याचे कारण असे की संविधान सभेला ठरावाच्या तारखेला या विशेष नियुक्त केलेल्या अधिकारांपासून वंचित ठेवले नव्हते.

पुढील प्रश्न असा आहे की, संविधान सभेला या विशिष्ट कायद्याचे आयुष्य २६ जानेवारी १९५० च्या पुढे वाढवण्याचा अधिकार होता का. हा प्रश्न अशा प्रकारे उपस्थित करण्यात आला. अत्यावश्यक पुरवठा कायदा वैधपणे दि. ३१ मार्च १९५० पर्यंत वाढवण्यात आल्याचे मान्य करण्यात आले. ज्या ठरावाने सदर कायद्याचे आयुष्य आणखी एका वर्षासाठी वाढवले, तो दि. २० डिसेंबर १९४९ रोजी मंजूर करण्यात आला, परंतु असा युक्तिवाद करण्यात आला की मागील मुदतवाढ संपेपर्यंत म्हणजे दि. १ एप्रिल १९५० पर्यंत तो लागू होऊ शकत नाही. परंतु तोपर्यंत संविधान अस्तित्वात आले होते आणि कलम ३७२ च्या स्पष्टीकरण ३ नुसार संविधान सभा किंवा तात्पुरती संसद या दोघांपैकी कोणीही दि. ३१ मार्च १९५० रोजी कालबाह्य झाल्यानंतर तात्पुरत्या कायद्याचे आयुष्य वाढवू शकले नसते. यामुळे असे दिसून येते की,

मुदतवाढ वेळेआधी लागू करण्याचा हेतू असलेली संविधान सभा, संविधान सांगतो ते त्याच्या प्रारंभानंतर केले जाऊ शकत नाही, या अपेक्षेने करू शकली नाही.

या कथनात काहीही तथ्य नाही. दि. २० डिसेंबर १९४९ चा ठराव तत्काळ लागू झाला आणि त्याचा परिणाम इंग्रजी कायद्याच्या कलम ४ मध्ये नमूद केलेल्या कालावधीच्या समाप्तीसाठी निश्चित केलेली तारीख ३१ मार्च १९५० बदलून दि. ३१ मार्च १९५१ करणे हा होता. अत्यावश्यक पुरवठा कायद्याने वरील कलम ४ मध्ये नमूद केलेल्या कालावधीच्या समाप्तीसाठी निश्चित केलेली तारीख म्हणून त्याच्या स्वतःच्या समाप्तीची तारीख निश्चित केली. त्यानुसार, हा एक कायदा होता जो दि. २६ जानेवारी १९५० च्या अगदी आधी अस्तित्वात होता आणि जो त्या वेळी, दि. ३१ मार्च, १९५० रोजी नव्हे, तर दि. ३१ मार्च, १९५१ रोजी त्याच्या स्वतःच्या अधिकारांची मुदत संपवणार होता आणि हा संविधानाच्या प्रारंभाच्या अगदी आधी अंमलात असलेला असलेला कायदा असल्याने अनुच्छेद ३७२ (१) आणि स्पष्टीकरण ३ मुळे तो कालबाह्य होईपर्यंत अंमलात असलेला राहील.

यामुळे संवैधानिक मुद्दे संपतात. आम्ही असे मानतो की, या कायद्याचे आयुष्य दि. ३१ मार्च, १९५१ पर्यंत वाढवण्यास सक्षम असलेली एक संस्था अस्तित्वात होती आणि दि. २० डिसेंबर, १९४९ रोजी तिने त्याचे आयुष्य वाढवले. संविधान अंमलात आल्यानंतरही हा कायदा अंमलात असलेला राहिला आणि त्यामुळे गुन्द्यांच्या तारखेला म्हणजेच दि. २४ ऑक्टोबर १९५० रोजी तो एक अस्तित्वात असलेला कायदा होता.

त्यानंतर वकिलांनी इतर कारणांवरून दोषसिद्धीवर हल्ला करण्याचा प्रयत्न केला, परंतु अपील

करण्याची परवानगी संवैधानिक मुद्द्यांपुरती मर्यादित असल्याने, ते असे करू शकत नाहीत, त्यांना तसे करण्याची परवानगी दिली जाऊ शकत नाही. अर्थात, इतर मुद्द्यांवर अपील करण्यासाठी विशेष परवानगीसाठी स्वतंत्र याचिका दाखल करणे त्यांच्यासाठी योग्य झाले असते, परंतु त्यांनी तसे केले असते तर ते नेहमीप्रमाणे झाले असते आणि त्यांना नेहमीप्रमाणे विशेष परवानगी घेणे भाग पडले असते. आम्ही त्यांच्या युक्तिवादाचा हा भाग अपील करण्यासाठी विशेष परवानगी मागणारा भाग म्हणून हाताळला. आम्ही त्यांचे म्हणणे पूर्णपणे ऐकले आणि आम्हाला असे वाटते की हे उर्वरित मुद्दे असे नाहीत ज्यावर अपील करण्यासाठी विशेष परवानगी दिली जावी. त्यामुळे गुणवत्तेनुसार अपील करण्यासाठी विशेष परवानगीसाठीची ही अनियमित याचिका आम्ही नाकारतो.

अनुच्छेद १३२ (१) अंतर्गत दाखल केलेले अपीलही फेटाळले जाते.

अपील फेटाळले जाते.

अपीलकर्त्याचा प्रतिनिधी : एस. सी. बॅनर्जी

प्रतिवादीसाठी प्रतिनिधी : पी. के. बोस.

हरकतदारांसाठी प्रतिनिधी : जी. एच. राजाध्यक्ष.

अस्वीकारण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.
